

Bruxelles, den 8. marts 2024
(OR. en)

7212/24

**Interinstitutionel sag:
2021/0414(COD)**

**SOC 161
EMPL 90
MI 238
DATAPROTECT 119
CODEC 644**

NOTE

fra:	De Faste Repræsentanternes Komité (1. afdeling)
til:	Rådet
Tidl. dok. nr.:	7126/24
Komm. dok. nr.:	14450/21 - COM(2021) 762 final
Vedr.:	Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde – <i>Analyse af den endelige kompromistekst med henblik på enighed</i>

I. INDLEDNING

Kommissionen forelagde den 9. december 2021 sit forslag til direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde. Formålet med forslaget er følgende:

- 1) at forbedre arbejdsvilkårene for platformsarbejdere ved at gøre det lettere at fastsætte deres beskæftigelsesstatus korrekt gennem en afkræftelig retlig formodning (kapitel II)

- 2) at forbedre beskyttelsen af personoplysninger om personer, der udfører platformsarbejde, ved at forbedre gennemsigtigheden, rimeligheden og ansvarligheden i forbindelse med brugen af automatiserede overvågnings- eller beslutningssystemer (kapitel III)
- 3) at forbedre gennemsigtigheden i platformsarbejdet (kapitel IV) og indføre visse retsmidler og håndhævelsesforanstaltninger (kapitel V).

I henhold til de relevante retsgrundlag, dvs. artikel 153, stk. 2, litra b), i TEUF sammenholdt med artikel 153, stk. 1, litra b), i TEUF og artikel 16, stk. 2, i TEUF træffer Rådet afgørelse med kvalificeret flertal efter den almindelige lovgivningsprocedure.

På grundlag af det slovenske og det franske formandskabs arbejde og efter et indledende forsøg i december 2022 under det tjekkiske formandskab nåede Rådet frem til en generel indstilling¹ den 7. juni 2023 under det svenske formandskab.

Europa-Parlamentet stemte for at indlede interinstitutionelle forhandlinger den 2. februar 2023².

II. STATUS

Forslaget var genstand for otte triloger, hvoraf den første fandt sted den 11. juli 2023 under det spanske formandskab. På den sjette trilog den 12.-13. december 2023 lykkedes det medlovgiverne at nå til foreløbig enighed³. Dette forslag fik imidlertid ikke den nødvendige støtte på Corepers møde den 22. december 2023.

Det belgiske formandskab genoptog forhandlingerne om sagen med henblik på at nå til enighed i indeværende valgperiode. Det opnåede på Corepers møde den 26. januar 2024⁴ et revideret mandat, som i vid udstrækning var baseret på den foreløbige enighed, der blev opnået i december, og holdt samtidig bestemmelserne i kapitel II tæt op ad bestemmelserne i den generelle indstilling.

¹ Dok. 10107/23.

² A9-0301/2022.

³ Dok. 16187/23 + ADD 1 og ADD 2.

⁴ Dok. 5816/24 + COR 1.

Parlamentet meddelte formandskabet på den syvende trilog den 30. januar, at der ikke kunne opnås enighed på dette grundlag. Efter vanskelige forhandlinger nåede begge medlovgiveres forhandlingsteams på den ottende trilog den 8. februar 2024 til enighed om en ny foreløbig kompromistekst. Denne enighed omfatter en alternativ tilgang til den retlige formodning, hvorved det overlades til medlemsstaterne at fastsætte de nærmere bestemmelser for indførelse af en effektiv retlig formodning i deres nationale ret. Hovedelementerne i denne nye foreløbige enighed er anført i afsnit III nedenfor.

På møderne den 16. februar og den 8. marts 2024 var Coreper imidlertid – med en meget lille margen – ikke i stand til at støtte den foreløbige enighed. Formandskabet bringer derfor spørgsmålet op på ministerplan til drøftelse med henblik på enighed.

III. HOVEDELEMENTERNE I DEN FORELØBIGE ENIGHED AF 8. FEBRUAR 2024

Teksten til den foreløbige enighed af 8. februar findes i addendum 1 til denne note. Forklaringerne nedenfor henviser til dette addendum.

Kapitel I – Almindelige bestemmelser

Kapitel I er i høj grad fortsat i overensstemmelse med ånden i den generelle indstilling. Formandskabet var under forhandlingerne i stand til at sikre, at hele kapitel I og navnlig artikel 3 om formidlere forblev uændret i forhold til Rådets reviderede mandat af 26. januar.

I det pågældende kapitel fastsættes det specifikt, at medlemsstaterne for at undgå omgåelse af direktivets bestemmelser gennem brug af formidlere er forpligtet til at sikre, at de personer, der udfører platformsarbejde, og som har et kontraktforhold med en formidler, når en digital arbejdsplatform gør brug af formidlere, nyder samme grad af beskyttelse i henhold til dette direktiv som de personer, der har et direkte kontraktforhold med en digital arbejdsplatform (artikel 3). Med henblik herpå er de forpligtet til at indføre passende mekanismer, som vil omfatte, hvor det er relevant, systemer for solidarisk hæftelse.

Kapitel II – Beskæftigelsesstatus

I kapitel II om beskæftigelsesstatus blev der foretaget de største ændringer i forhold til den generelle indstilling. Efter at Parlamentet nægtede at fortsætte forhandlingerne på grundlag af det reviderede mandat af 26. januar, blev det nødvendigt med en anden tilgang til den retlige formodning for at muliggøre enighed. Denne tilgang, som ligger til grund for den foreløbige enighed af 8. februar, bygger på en forpligtelse for medlemsstaterne til at indføre en effektiv afkræftelig retlig formodning om beskæftigelse i stedet for detaljeret at redegøre for mekanismen for den retlige formodning (artikel 5, stk. 1 og 2).

Medlemsstaterne er derfor ansvarlige for at fastsætte de nærmere bestemmelser for den retlige formodning. Dette betyder, at medlemsstaterne gives skønsbeføjelser med hensyn til fastlæggelse af mekanismen for formodningen. Det foreskrives også, at medlemsstaterne er ansvarlige for at fastsætte, hvornår der foreligger tilstrækkelige oplysninger, som angiver kontrol og ledelse, til at udløse den retlige formodning.

Inden for denne ramme er medlemsstaterne fortsat forpligtet til at sikre et resultat, hvilket betyder, at den retlige formodning skal være *effektiv* på en måde, som udgør en proceduremæssig lempelse til gavn for personer, der udfører platformsarbejde. Begrebet effektivitet uddybes i betragtning 32, hvoraf det fremgår, at den retlige formodning på den ene side effektivt skal gøre det let for den person, der udfører platformsarbejde, at få gavn af formodningen, og på den anden side at kravene i henhold til den retlige formodning ikke bør være byrdefulde og bør lette de vanskeligheder, som personer, der udfører platformsarbejde, oplever med hensyn til at fremlægge bevis for, at der foreligger et ansættelsesforhold.

Den endelige afgørelse om den korrekte beskæftigelsesstatus er fortsat et spørgsmål, der henhører under national ret som fastsat deri, i kollektive overenskomster eller gældende praksis i medlemsstaterne under hensyntagen til Domstolens retspraksis.

Som i den generelle indstilling fastsætter reglerne om afkræftelse, at hvis den digitale arbejdsplatform afkræfter den retlige formodning, ligger bevisbyrden for, at det pågældende kontraktforhold ikke er et ansættelsesforhold som defineret i medlemsstaterne, hos den digitale arbejdsplatform.

I overensstemmelse med den generelle indstilling er reglen om, at den retlige formodning bør finde anvendelse i alle relevante administrative eller retslige procedurer, hvor den korrekte fastsættelse af beskæftigelsesstatus for den person, der udfører platformsarbejde, er på spil, bibeholdt sammen med undtagelsen for sager vedrørende skat, strafferet og social sikring (artikel 5, stk. 3).

De kompetente nationale myndigheder er forpligtet til at handle, hvis de finder, at en person, der udfører platformsarbejde, kan være fejlklassificeret. De har dog en skønsbeføjelse med hensyn til valget af den foranstaltning, der skal træffes (artikel 5, stk. 5). De kompetente nationale myndigheder kan derfor iværksætte passende foranstaltninger *eller* procedurer.

Tilsvarende er myndighederne i medlemsstaterne ansvarlige for at beslutte, *hvor det er relevant*, at foretage kontroller og inspektioner, hvis en kompetent national myndighed har fastslået, at der foreligger en beskæftigelsesstatus for en person, der udfører platformsarbejde. Dette svarer til det reviderede mandat af 26. januar og giver de kompetente nationale myndigheder væsentlige skønsbeføjelser.

Kapitel III – Algoritmisk styring

Kapitlet om algoritmisk styring forblev uændret i forhold til det reviderede mandat af 26. januar. Det indeholder de nødvendige garantier til beskyttelse af personer, der udfører platformsarbejde, mod de risici, der er forbundet med brugen af automatiserede overvågnings- og beslutningssystemer som defineret i artikel 2, stk. 1, nr. 8) og 9). Disse garantier omfatter navnlig:

- forbuddet mod behandling af visse typer data, f.eks. personoplysninger om den følelsesmæssige og psykologiske tilstand hos en person, der udfører platformsarbejde, eller til visse specifikke formål, f.eks. behandling af biometriske data med henblik på identifikation eller behandling af personoplysninger med henblik på at forudsige udøvelsen af grundlæggende rettigheder (artikel 7)
- øget gennemsigtighed i automatiserede overvågnings- og beslutningssystemer for personer, der udfører platformsarbejde, og deres repræsentanter (artikel 9)
- menneskeligt tilsyn med automatiserede overvågnings- og beslutningssystemer, herunder gennem en evaluering hvert andet år og foretaget af særligt kvalificeret personale, som har beføjelse til at tilsidesætte automatiserede beslutninger, og som nyder særlig beskyttelse (artikel 10)
- at beslutninger om at begrænse, suspendere eller opsige kontraktforholdet eller kontoen tilhørende en person, der udfører platformsarbejde, eller beslutninger om tilsvarende skadelig virkning skal træffes af et menneske (artikel 10, stk. 5)
- retten til menneskelig gennemgang af beslutninger truffet af automatiserede overvågnings- og beslutningssystemer, herunder retten til at komme i kontakt med en menneskelig kontaktperson og modtage en skriftlig begrundelse (artikel 11)
- forpligtelsen til at evaluere risikoen ved automatiserede overvågnings- og beslutningssystemer for arbejdstagernes sikkerhed og sundhed (artikel 12).

Kapitel IV – Gennemsigtighed i platformsarbejde

Kapitlet om gennemsigtighed i platformsarbejde forblev uændret i forhold til det reviderede mandat af 26. januar. Det stiller krav om, at digitale arbejdsplatforme skal indberette arbejde udført af platformsarbejdere (artikel 16), og indeholder en bestemmelse om, at visse typer oplysninger vedrørende personer, der udfører platformsarbejde, skal stilles til rådighed for de kompetente myndigheder og repræsentanter for personer, der udfører platformsarbejde (artikel 17).

Kapitel V – Retsmidler og håndhævelse

Dette kapitel indeholder navnlig bestemmelser om klageadgang for personer, der udfører platformsarbejde (artikel 18), repræsentanters mulighed for at deltage i procedurer med henblik på håndhævelse af de rettigheder, der følger af direktivet (artikel 19), oprettelse af en særlig og beskyttet kommunikationskanal for personer, der udfører platformsarbejde (artikel 20), muligheden for, at nationale domstole kan pålægge den digitale arbejdsplatform at fremlægge beviser, der er relevante for en procedure (artikel 21), og om effektive, afskrækkende og forholdsmæssige sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelser af de nationale regler, der er vedtaget i medfør af direktivets bestemmelser (artikel 24).

Den eneste ændring af dette kapitel i forhold til det reviderede mandat af 26. januar var tilføjelsen af et nyt stk. 3 i artikel 24. I henhold til denne bestemmelse skal de kompetente nationale myndigheder i de forskellige medlemsstater med støtte fra Europa-Kommissionen samarbejde gennem udveksling af relevante oplysninger og bedste praksis om gennemførelsen af den retlige formodning.

Kapitel VI – Afsluttende bestemmelser

I forhold til det reviderede mandat af 26. januar var dette kapitel kun genstand for mindre ændringer.

IV. KONKLUSION

Formandskabet mener, at den foreløbige enighed i addendum I til denne note udgør en solid og afbalanceret lovgivningsmæssig ramme for platformsarbejde.

På den ene side yder den stærk beskyttelse til personer, der udfører platformsarbejde, mod klassificering som falske selvstændige; den håndterer for første gang i EU-retten de udfordringer, der er forbundet med brugen af automatiserede overvågnings- og beslutningssystemer; den sikrer gennemsigtighed og regulerer brugen af disse systemer, gør platformsarbejde gennemsigtigt selv i grænseoverskridende situationer og giver repræsentanter for personer, der udfører platformsarbejde, en vigtig rolle.

På den anden side indeholder den en klar lovgivningsmæssig ramme, der bidrager til tilpasningen af medlemsstaternes lovgivning, som giver digitale arbejdsplatforme den retssikkerhed, de har brug for, og fremmer dermed den bæredygtige vækst af digitale arbejdsplatforme.

Samtidig respekterer den foreløbige enighed af 8. februar ånden i den generelle indstilling og svarer i de fleste dele til det reviderede mandat, som De Faste Repræsentanternes Komité gav den 26. januar 2024.

Formandskabet opfordrer ministrene til at bane vejen for denne skelsættende retsakt, som på forbilledlig vis behandler mange af de risici, der er forbundet med den digitale revolution på arbejdspladsen, og til ikke at forsinke dens ikrafttræden yderligere.

Rådet opfordres til:

- at nå til enighed om teksten til det endelige kompromis, jf. addendum 1 til denne note, og til
- at give formandskabet mandat til at sende en skrivelse til formanden for Europa-Parlamentets EMPL-udvalg, hvori det bekræftes, at Rådet, hvis Europa-Parlamentet fastlægger sin førstebehandlingsholdning i overensstemmelse med artikel 294, stk. 3, i TEUF i nøjagtig samme form som kompromisteksten i addendummet til denne note (med forbehold af jurist-lingvisternes gennemgang i de to institutioner), i overensstemmelse med artikel 294, stk. 4, i TEUF vil godkende Europa-Parlamentets holdning, og at retsakten vil blive vedtaget i den formulering, der svarer til Europa-Parlamentets holdning.
